

Conclusion of Tractate Makos

סדרת
היום

אלו הן הלוקין

שית מלא וחד מרי . והיינו דכתיב תורה לזה לנו משה ושמים ומפי הגבורה היו שית מלא ותלמידי . מפי הגבורה שמענו . דכתיב אחת דבר אלהים ושמים זו "שמענו במחילה" : והעמידן על אהת עשרים . שבחלה היו לדיקים והיו יכולים לקבל עול מלות הרבה אבל דורות האחרונים לא היו לדיקים תורה אור

פרק שלישי מכות

כד

עין משפט
גרי מצוה

בה דבר בגלוי ושותף והיינו דמים לשון שתיקה: כגון רבי אלעזר ברבי שמעון . בהשוכר את הפועלים (ג"מ דף פד) : לפק ריחשך מאודניה ואיתחזי לאיתתיה בחלמא ואמר לה האי דשמעית בזילותך לזורבא ומרבך ולא מחזי כדמבשי לי אלמא בחזיו הוא רגיל לרקק בך ולפיך הקפיד הקב"ה עליו על אותו הפעם שלא מיחה : זו הולאם סמא

[א עשר]

[אחא ט]

[אחא יג]

[אחא כג]

[אחא סו]

[אחא ק]

[אחא קכ]

[אחא קכז]

[אחא קל]

[אחא קלז]

[אחא קלח]

[אחא קלח]

[אחא קלח]

[אחא קלח]

[אחא קלח]

[אחא קלח]

[אחא קלח]

[אחא קלח]

[אחא קלח]

[אחא קלח]

[אחא קלח]

שית מאה וחד מרי הוי *אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענו (סימן דמישמ"ק ס"ק) : בא דוד והעמידן על אחת עשרה דכתיב מוזמור לדוד [ה'] מייגור באהלך מי ישכון בהר קרשך הולך תמים ופועל צדק ודובר אמת בלבבו לא רגל על לשונו לא עשה לרעהו רעה וחרפה לא נשא על קרובו נבזה בעיניו נמאם ואת יראה ה' יכבד נשבע להרע ולא ימיר כספו לא נתן בגנשך וישוחר על נקי לא לקח עושה אלה לא ימוט לעולם הולך תמים זה אברהם דכתיב ה' התהלך לפני והיה תמים *פועל צדק כגון אבא הלוקיה *ודובר אמת בלבבו כגון רב ספרא לא רגל על לשונו ויהי יעקב אבינו דכתיב *אולי ימושני אבי והייתי בעיניו כמתעתע לא עשה לרעהו רעה *שלא ירד לאומנות חבירו וחרפה לא נשא על קרובו זה המקרב את קרובו *נבזה בעיניו נמאם זה חוקיהו המלך שגידר עצמת אביו במטה של חבליים ואת *ראי ה' יכבד זה יהושפט מלך יהודה *שבשעה שהיה רואה תלמיד חכם היה עומד מכסאו ומחבקו ומנשקו וקראלו *אביאבי רבי רבימרי מרי נשבע להרע ולא ימיר בר' יוחנן *ראי ר' יוחנן אהא בתענית עד שאבא לביתי כספו לא נתן בגנשך *אפילו ברבית עובד כוכבים וישוחר על נקי לא לקח כגון ר' ישמעאל בר' יוסי כתיב עושה אלה לא ימוט לעולם *כשהיה ר"ג מגיע למקרא הזה היה בוכה אמר מאן דעביד דהו לבולדו הוא דלא ימוט הא הדא מינייהו ימוט *אמרו ליה מי כתיב עושה כל אלה עושה אלה כתיב אפילו בחדא מינייהו ויקראי ר' אבהו הכי כתיב קא ארינא *אל הממאם בכל אלה התם נמי הנוגע בכל אלה הוא דממאם בחדא מינייהו לא אלא באחת מכל אלה הכא נמי באחת מכל אלו צדקות ודובר מישרים מאם בבצע מעשקות

הפנים שלא מיחה : זו הולאם סמא והכנסת הכלל . דכתיב בהו לכת עוב ללכת אל בית אבל מלכת וגו' : כה ישעים בן אהון . כל עשה דורות של מטה היו מתמעטין : חלל נא . אותה ברכה שאמר משה וישכון ישראל בטח בדר עון יעקב כלומר אימתי ישכון ישראל בטח כשהיו לדיקים כעין יעקב : מי יקום יעקב . מי יוכל להיות חסיד יעקב כי קצן הוא קטנים הם העובדים שיהיו לדיקים יעקב :

מכאן ואילך מפרושו רבינו גרשום הלוח לסרגינו ישראל . שיהא להם מנוחה בגלות : כשופר גדול וגו' . וזכו האובדים בחרץ מלמד שלא ירו אבדים בין העובדי כוכבים : כאלפים ספתקסא . ונמלאת לאחר זמן : כאלפים קסולין ודולטין . שאלכילס מוקאסא ומקאסא אין זוכלין : מפלגירו . בית של רומי : ומה לעובדי רלונו כך . שמתקמס לעבודת כוכבים שלהם יושבים בהשקט ושלוה ישראל שעשוין רלונ על אחת כמה וכמה שישלם להם שכר טוב : קרטו בגדיס . דדינו ליעבד הכי : וסלא אוריס במקדש ראשון היס . ככתוב בספר מלכים : זכריס מנביאים אחרונים היס . שהיה במקדש שני : מלס ככתוב בנבואתו של זכריס בנבואתו של אוריס . כלומר שפורענות שגיבא אוריס שאמר ירושלים לעיים תהיה והר הבית לבמות יעד תקיים כוון קן עתה להקיים דברי ניוחמים של זכריס שיבנה בית המקדש במהרה בימינו חמן סלה :

הדרן עלך אלו הן הלוקין וסליקא לה מסכת מכות

נוער כפיו מתמך בשוחר אוטם אונן משמוע דמים ועוצם עיניו מראות ברע כיו דרעתי למען אשר יצוה וגו' ודובר מישרים זה שאינו מקניט פני חבירו ברבים מואם בבצע מעשקות כגון ר' ישמעאל בן אלישע נוער כפיו מתמך בשוחר כגון ר' ישמעאל בר' יוסי אוטם אונן משמוע דמים (ה) דלא שמע בזילותא דזורבא מרבך ושתיק כגון ר' אריא ברבי שמעון ועוצם עיניו מראות ברע כדרבי חייה בר אבא *ראמר ר' חייה בר אבא זה שאינו מסתכל בגשים בשעה שעומדות על הכביסה וכתיב (הוא מרומים ישבון וגו') בא מיכה והעמידן על שלש *דכתיב הגיד לך אדם מה טוב ומה ה' דרש כמך כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם (ה') אלהיך עשות משפט זה הדין אהבת חסד זה גמילות חסדים והצנע לכת זה הוצאת המת והכנסת כלה *והלא דברים קל וחומר ומה דברים שאין דרכן לעשותן בצנעא אמרה תורה והצנע לכת דברים שדרכן לעשותן בצנעא על אחת כמה וכמה חור ישעיהו והעמידן על שתים שנאמר כה אמר ה' שמרו משפט ועשו צדקה בא עמוס והעמידן על אחת שנאמר כה אמר ה' לבית ישראל דרשוני והיו מתקפף לה רב נחמן בר יצחק אימא דרשוני בכל התורה נוטה אלא בא חבוק והעמידן על אחת שנאמר וצדיק באמונתו יהיה אמר ר' יוסי בר טינא ארבע גזירות גזר משה רבינו על ישראל באו ארבעה נביאים וביטלו משה אמר *וישכון ישראל בטח בדר עין יעקב בא עמוס וביטלה [שנאמר] *הרל נא מי יקום יעקב וגו' וכתיב *ניחם ה' על זאת [וגו'] משה אמר *ובגיים ההם לא תרגיע בא ירמיה *ואמר *הלוך להרגיעו ישראל משה אמר *פוקד עון אבות על בנים בא ויחוקאל וביטלה *הנפש הרוטאת היא תמות משה אמר *ואבדתם בגוים בא ישעיהו *ואמר *והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול וגו' אמר רב מסתפינא מהאי קרא ואבדתם בגוים מתקפף לה רב פפא *דלמא כאבידה המתבקשת דכתיב *תעיתי כשה אובד בקש עבדך אלא מסיפא [דקרא] *ואכלה אתכם ארץ אויביכם מתקפף לה מר זוטרא *דלמא כאבילת קישואין ודילועין וכבר היה ר"ג ורבי אלעזר בן עזריה ורבי יהושע ורבי עקיבא מהלכין בדרך ושמעו קול המונה של רומי *כפרו [הבית] מאה ועשרים מיל והתחילו בוכין ורבי עקיבא משחק אמרו לו מפני מה אתה משחק אמר להם ואתם מפני מה אתם בוכים אמרו לו הללו כושנים שמשחתים לעצבים ומקטרים לעבודת כוכבים וישבין בטח והשקט ואנו בית הרום רגלי אלהיני שרוף באש

קלו א מיי פ"כ מס' מלכים ס"ה :

קלו ב מיי פ"כ מס' איסורי ביאה הלכה כה סג לאון קבו טו"ע אה"ע ס"ה כ"א :

הגהות הב"ח (ה) גמרא משמוע דמים כגון ר"א כ"י שמעון דלא שמוע בזילותא דזורבא מרבך :

גליון השי"ס (ב) שלא ירד לאומנות חבירו . ע"ן כ"ב דף כ ע"ב וסנהדרין דף ס"ה ע"א : שם חס' כביה עובד כוכבים . כדלחא כהא מיעיל דף ט"ע : שם דלחא כדלחא כהא מיעיל דף ט"ע :

ר"א א"ל ר"ע אלא עתה אל תמאסו כלל אה וכוונתו אין כ"ו

כחונת קה :

מ"ה ו

[כפ"ו ובסלה]

[כפ"ו ובסלה]

[כפ"ו ואיתוסא רב אשי]

ר"א מפסילוס

